

Cauza C-253/24 [Pelavi]ⁱ**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

9 aprilie 2024

Instanța de trimitere:

Corte di Appello di L'Aquila (Italia)

Data deciziei de trimitere:

4 aprilie 2024

Pârât și apelant:

Ministero della Giustizia

Reclamantă și intimată:

NZ

Obiectul procedurii principale

Procedură de apel inițiată împotriva hotărârii de admitere în parte a cererii reclamantei, prin care aceasta din urmă, judecătoare onorifică în cadrul tribunalului sesizat în primă instanță, a solicitat, printre altele, constatarea calității de lucrătoare în sensul dreptului Uniunii și, în consecință, a dreptului la un tratament din punct de vedere financiar și juridic echivalent celui al magistraților de drept comun, inclusiv în ceea ce privește vacanțele, concediile, indemnizațiile de boală și de accident, indemnizația acordată la încetarea raportului de muncă și protecția de securitate socială, precum și obligarea Ministero della Giustizia (Ministerul Justiției) la repararea prejudiciului produs prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de directivele Uniunii Europene în această materie și prin prelungirea abuzivă a raporturilor de muncă pe durată determinată

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Interpretarea articolelor 31 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolului 7 din Directiva 2003/88/CE, precum și a clauzei 4 și a clauzei 5 alineatul (1) din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70/CE. Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu aceste dispoziții a unei reglementări naționale care prevede, în ceea ce privește un judecător onorific care poate fi calificat drept „lucrător” și drept „lucrător pe durată determinată”, pe de o parte, pierderea dreptului la concediu plătit deja dobândit în cazul confirmării în funcție până la vârsta de 70 ani și, pe de altă parte, cu titlu de măsură de sancționare a folosirii abuzive a raporturilor de muncă pe durată determinată, confirmarea în funcție a judecătorului onorific până la vârsta de 70 de ani sau, în cazul neconfirmării, o indemnizație pecuniară, cu renunțarea de către acesta, în ambele cazuri, la orice drept dobândit anterior.

Întrebările preliminare

1) Articolul 31 alineatul (1) și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 7 din Directiva 2003/88/CE și clauza 4 din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată se opun unei reglementări naționale care prevede că un judecător onorific, care poate fi calificat drept „lucrător” și drept „lucrător pe durată determinată”, care este confirmat în funcție până la vârsta de 70 de ani, pierde dreptul la concediu plătit pentru perioada anterioară confirmării?

2) Clauza 5 alineatul (1) din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată se opune unei reglementări interne care prevede, drept măsură de sancționare a folosirii abuzive a raporturilor de muncă pe durată determinată, confirmarea în funcție a judecătorului onorific până la împlinirea vârstei de 70 de ani, după promovarea unei proceduri de evaluare fără concurs, și – în cazul nepromovării procedurii de evaluare – o indemnizație pecuniară, cu renunțarea, în ambele cazuri, la orice drept dobândit anterior?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), articolele 31 și 47

Acordul-cadru privind munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, clauza 2 și, îndeosebi, clauza 4 și clauza 5 alineatul (1)

Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (Directiva privind timpul de lucru), articolul 7

Hotărârea din 15 aprilie 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223 (denumită în continuare „Hotărârea Impact”)

Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Keolis Agen, C-271/22-C-275/22, EU:C:2023:834

Hotărârea din 16 iulie 2020, Governo della Repubblica italiana (Statutul judecătorilor de pace italieni), C-658/18, EU:C:2020:572 (denumită în continuare „Hotărârea UX”)

Hotărârea din 7 aprilie 2022, Ministero della Giustizia și alții (Statutul judecătorilor de pace italieni), C-236/20, EU:C:2022:263 (denumită în continuare „Hotărârea PG”)

Hotărârea din 26 noiembrie 2014, Mascolo și alții, C-31/13-C-63/13 și C-418/13, EU:C:2014:2401 (denumită în continuare „Hotărârea Mascolo”)

Hotărârea din 8 mai 2019, Rossato și Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387 (denumită în continuare „Hotărârea Rossato”)

Dispozițiile naționale invocate

Articolul 29 alineatele 1-9 din Decretul legislativ nr. 116 din 13 iulie 2017 (denumit în continuare și „Decretul legislativ nr. 116/2017”), astfel cum a fost înlocuit prin articolul 1 alineatul 629 și următoarele din Legea nr. 234 din 30 decembrie 2021:

„1. Magistrații onorifici în funcție la data intrării în vigoare a prezentului decret pot fi confirmați, la cerere, până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

2. Magistrații onorifici în funcție la data intrării în vigoare a prezentului decret, care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi confirmați, fie în cazul în care nu au depus o cerere, fie în cazul în care nu au promovat procedura de evaluare menționată la alineatul 3, au dreptul, sub rezerva refuzului lor, la o indemnizație de 2 500 de euro în valoare brută, înainte de deducerea impozitelor cu reținere la sursă, pentru fiecare an de serviciu în care magistratul a participat la ședințe pentru cel puțin 80 de zile și de 1 500 de euro în valoare brută, înainte de deducerea impozitelor cu reținere la sursă, pentru fiecare an de serviciu în care magistratul a participat la ședințe pentru mai puțin de 80 de zile și, în orice caz, nu mai mult de o limită maximă personală de 50 000 de euro în valoare brută înainte de deducerea impozitelor cu reținere la sursă. În scopul calculării indemnizației datorate în conformitate cu teza precedentă, o perioadă de serviciu mai mare de șase luni este egală cu un an. Primirea indemnizației implică renunțarea la orice

altă pretenție, de orice natură, care decurge din raportul de muncă cu titlu onorific care a încetat.

3. În vederea confirmării menționate la alineatul 1, Consiglio superiore della magistratura (Consiliul Superior al Magistraturii) inițiază, prin decizie, trei proceduri de evaluare distincte, care urmează să fie organizate anual în perioada trienală 2022-2024. Acestea se referă la magistrații onorifici în funcție care, la data intrării în vigoare a prezentului decret, au efectuat: a) mai mult de 16 ani de serviciu, b) între 12 și 16 ani de serviciu și, respectiv, c) mai puțin de 12 ani de serviciu.

4. Procedurile de evaluare prevăzute la alineatul 3 constau într-o examinare orală de cel mult 30 de minute privind un caz practic de drept civil substanțial și procedural sau de drept penal substanțial și procedural, în funcție de domeniul în care candidații și-au exercitat, în mod exclusiv sau, în orice caz, în principal, funcțiile jurisdicționale onorifice. Procedurile de evaluare se desfășoară la nivel de circumscripție. Comisia de evaluare este compusă din președintele tribunalului sau un delegat al acestuia, un magistrat care a promovat cel puțin a doua evaluare profesională, desemnat de consiliul judiciar, și un avocat înscris în tabloul special al baroului în calitate de avocat care pledează în fața instanțelor superioare, desemnat de consiliul baroului. [...]

5. Cererea de participare la procedurile de evaluare menționate la alineatul 3 implică renunțarea la orice altă pretenție, de orice natură, care decurge din raportul de muncă cu titlu onorific anterior, cu excepția, în caz de neconfirmare, a dreptului la indemnizația menționată la alineatul 2.

6. În termen de 30 de zile de la comunicarea rezultatului procedurii de evaluare menționate la alineatul 3, magistrații onorifici confirmați pot opta pentru regimul de exclusivitate a funcțiilor onorifice. În această ipoteză, magistrații onorifici confirmați primesc o remunerație calculată pe baza salariului și a celei de a treisprezecea remunerații lunare de care beneficiază, la 31 decembrie 2021, personalul din administrația judiciară [...]. În plus, se acordă o indemnizație pentru magistrați într-un quantum egal cu dublul indemnizației de administrație de care beneficiază personalul din administrația judiciară menționat în teza precedentă [...].

7. Magistrații onorifici confirmați care nu exercită opțiunea prevăzută la alineatul 6 primesc o remunerație calculată pe baza salariului și a celei de a treisprezecea remunerații lunare de care beneficiază, la 31 decembrie 2021, personalul din administrația judiciară [...]. Se aplică, în măsura în care sunt compatibile, dispozițiile prevăzute la articolul 1 alineatul 3 din prezentul decret, exclusiv în ceea ce privește îndeplinirea mandatului într-un mod care să asigure desfășurarea în același timp a altor activități profesionale.

8. Magistrații onorifici primesc tichete de masă la nivelul la care acestea se acordă personalului din administrația judiciară, pentru fiecare ședință de judecată

care durează mai mult de șase ore, așa cum rezultă dintr-o atestare specifică din partea conducerii instanței.

9. Magistrații onorifici în funcție la data intrării în vigoare a prezentului decret își încetează activitatea în cazul în care nu depun cerere de participare la procedura de evaluare menționată la alineatul 3.”

Articolul 15-bis alineatele 2 și 3 din Decretul-lege nr. 75 din 22 iunie 2023, aprobat cu modificări prin Legea nr. 112 din 10 august 2023:

„2. Magistrații onorifici înscriși pe lista de rezervă închisă confirmați în conformitate cu articolul 29 din Decretul legislativ nr. 116 din 13 iulie 2017 și care au optat pentru regimul de exclusivitate sunt înscriși în sistemul de asigurare generală obligatorie administrat de INPS (Institutul Național de Securitate Socială).

3. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului 5, magistrații onorifici înscriși pe lista de rezervă închisă confirmați în conformitate cu articolul 29 din Decretul legislativ nr. 116 din 13 iulie 2017, care exercită funcții cu titlu neexclusiv și care îndeplinesc condițiile necesare pentru afilierea la Cassa nazionale di previdenza e assistenza forense (Casa Națională de Securitate Socială pentru Avocați) își mențin afilierea la această casă.”

Prezentare pe scurt a situației de fapt și argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 1 Intimata (denumită în continuare „judecătorea onorifică”), reclamantă în primă instanță, este judecătorea onorifică în funcție în cadrul unui tribunal, fără întrerupere, din 14 februarie 2001.
- 2 Începând cu data menționată, aceasta a ținut în medie trei ședințe pe săptămână și a redactat în medie peste 200 de hotărâri pe an, în principal în materie penală. Nu a ținut ședințe în perioada vacanței judecătorești din fiecare an (stabilită prin lege în perioada cuprinsă între 1 și 31 august).
- 3 Inițial, judecătorea onorifică a primit un mandat pe termen de trei ani, prelungit la fiecare patru ani, până la 13 decembrie 2022, dată la care a fost confirmată definitiv până la împlinirea vârstei de 70 de ani.
- 4 Până la confirmarea menționată mai sus, aceasta era înscrisă în baroul avocaților și a putut să exercite în mod liber profesia de avocat într-o altă circumscripție decât cea a tribunalului în cadrul căruia își exercita funcția, plătind contribuții obligatorii la Cassa Nazionale Forense (Casa Națională a Avocaților), organism care oferă avocaților protecție de securitate socială, în funcție de veniturile acestora. Ca urmare a înscrierii sale în baroul avocaților și a afilierii la Cassa Nazionale Forense (Casa Națională a Avocaților), indemnizația rezultată din

exercitarea funcțiilor de magistrat onorific făcea de asemenea obiectul contribuțiilor la această casă.

- 5 În perioada cuprinsă între 14 februarie 2001 și 13 decembrie 2022, judecătorea onorifică a primit o indemnizație calculată în funcție de numărul de ședințe ținute, în cuantum de 98 de euro pentru fiecare ședință, plus suma suplimentară de 98 de euro, în cazul în care angajamentul zilnic depășea 5 ore. Indemnizația nu a fost plătită în perioada vacanței judecătorești.
- 6 Pentru indemnizațiile plătite pentru funcțiile de magistrat onorific, până la 13 decembrie 2022, ministerul a vărsat la Cassa Forense (Casa Avocaților) contribuții de securitate socială în cuantum de 4 % (așa-numita „contribuție complementară”), în timp ce judecătorea onorifică a plătit așa-numita „contribuție individuală”, reprezentând 14,5-15 % din venitul profesional net total (indemnizația plus veniturile din activitatea de avocat).
- 7 În cadrul procedurii în primă instanță, judecătorea onorifică a solicitat și a obținut calificarea ei drept „lucrătoare” în sensul dreptului Uniunii (iar nu drept lucrătoare salariată în sensul dreptului național), precum și constatarea dreptului său de a primi aceeași remunerație ca un „magistrat de drept comun”, și anume un magistrat de carieră, și obligarea Ministero della Giustizia (Ministerul Justiției) la repararea prejudiciului suferit ca urmare a prelungirii abuzive a raportului de muncă, evaluat de tribunal la nouă remunerații lunare, stabilite pe baza remunerației menționate mai sus. Aceeași instanță a recunoscut însă dreptul la plata remunerațiilor anterioare doar în limita prescripției de cinci ani, aplicabilă creanțelor salariale.
- 8 Ministero della Giustizia (Ministerul Justiției) a declarat apel împotriva acestei decizii, contestând că profesia de magistrat onorific este comparabilă cu cea a magistratului de carieră, având în vedere diverse elemente, printre care inexistența unui concurs public pentru accesul la funcția respectivă, calitatea și volumul mai reduse ale activității desfășurate de magistratul onorific și compatibilitatea funcției de magistrat onorific cu alte activități profesionale, spre deosebire de funcționarul public. În plus, acesta a contestat că a existat o prelungire abuzivă a contractelor pe durată determinată, susținând că orice mandat al unui magistrat onorific trebuie considerat un mandat nou, la a cărui obținere persoana interesată nu are niciun drept, ci doar o prioritate.
- 9 Judecătorea onorifică a contestat aceste afirmații și a declarat, la rândul său, apel incident, prin care a contestat calificarea creanțelor, făcută de instanța de prim grad de jurisdicție, drept creanțe profesionale, iar nu drept despăgubire, ceea ce a avut drept consecință aplicarea termenului de prescripție de cinci ani, iar nu a celui de zece ani.
- 10 În cursul procedurii de apel, judecătorea onorifică a finalizat „procedura de confirmare” introdusă prin Legea nr. 234/2021 (articolul 1 alineatul 629 și următoarele), care, în privința magistraților onorifici în funcție la 1 ianuarie 2022,

a prevăzut posibilitatea acestora de a fi confirmați până la împlinirea vârstei de 70 de ani, în urma promovării unei proceduri de evaluare, fără a mai fi necesară prelungirea sau confirmarea intermediară. Magistratii onorifici astfel confirmați beneficiază de o remunerație fixă – stabilită pe baza salariului unui funcționar administrativ angajat de minister –, de o indemnizație pentru magistrați și de tichete de masă. Remunerația se plătește și în perioada vacanței judecătorești, în care aceștia nu desfășoară activități. În cazul în care optează pentru regimul de exclusivitate a funcțiilor onorifice, magistratii onorifici confirmați sunt radiați din tabloul avocaților și din sistemul Cassa Forense (Casa Avocaților) și beneficiază de sistemul de securitate socială pentru lucrătorii salariați prin afiliere la INPS (Institutul Național de Securitate Socială) (articolul 15-bis din Decretul-lege nr. 75/2023, astfel cum a fost aprobat prin Legea nr. 112/2023). În cazul în care optează pentru menținerea afilierii la Cassa Forense (Casa Avocaților) (și, prin urmare, pentru posibilitatea de a continua să exercite activitatea profesională de avocat), aceștia plătesc în continuare la Cassa Forense (Casa Avocaților) contribuțiile aferente veniturilor obținute din activitatea de avocat.

- 11 Pentru a obține confirmarea, judecătorea onorifică a trebuit să susțină o examinare orală privind un caz practic din domeniul în care și-a exercitat în principal funcțiile jurisdicționale onorifice. Judecătorea onorifică a fost confirmată prin decretul ministrului justiției din 13 decembrie 2022 și a optat pentru regimul de exclusivitate a funcțiilor onorifice. În această ipoteză, dispozițiile care exclud 1) instituirea unui raport de muncă în sectorul public, 2) limitarea angajamentului la două zile pe săptămână și 3) caracterul temporar al mandatului (articolul 1 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 116/2017) nu se aplică magistratului onorific.
- 12 Legea prevede că cererea de participare la procedura de evaluare pentru confirmare, independent sau nu de rezultatul său, implică renunțarea la orice alt drept dobândit anterior. În plus, legea prevede că nedepunerea cererii determină încetarea funcției de judecător onorific în privința celor care au îndeplinit o astfel de funcție timp de mai mult de patru ani, cu dreptul la o indemnizație calculată în funcție de numărul de ani în serviciu.
- 13 În urma confirmării judecătorei onorifice, ministerul a solicitat declararea faptului că litigiul a rămas fără obiect. Judecătorea onorifică s-a opus, solicitând instanței de trimitere să ridice o problemă de constituționalitate cu privire la renunțarea *ex lege* la drepturile dobândite anterior, ca urmare a încălcării mai multor dispoziții ale Constituției italiene în ceea ce privește clauza 5 alineatul (1) din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 martie 1999.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 14 Instanța de trimitere consideră că este necesar să sesizeze Curtea de Justiție, pe de o parte, cu chestiunea care face obiectul primei întrebări, având în vedere efectul direct al articolului 31 alineatul (2) din cartă și al articolului 7 din Directiva 2003/88 (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Keolis Agen, C-271/22-C-275/22, EU:C:2023:834), al articolului 47 alineatul (1) din cartă și al clauzei 4 din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată (a se vedea Hotărârea din 15 aprilie 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, denumită în continuare „Hotărârea Impact”), din care decurge competența sau obligația instanței naționale de a lăsa neaplicată reglementarea internă care este contrară acestora. Pe de altă parte, prin intermediul celei de a doua întrebări, din perspectiva duratei rezonabile a procedurii, instanța de trimitere consideră că este necesară o trimitere preliminară în ceea ce privește clauza 5 alineatul (1) din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată – chiar dacă această clauză este lipsită de efect direct (a se vedea Hotărârea Impact) –, întrucât răspunsul la întrebarea menționată ar facilita aprecierea cu privire la necesitatea de a adresa Corte costituzionale (Curtea Constituțională) o întrebare privind constituționalitatea normei interne a cărei neaplicare nu este permisă.
- 15 Instanța de trimitere declară că are cunoștința de fapt că în prezent este în curs de desfășurare o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor având ca obiect legislația italiană aplicabilă magistraților onorifici, inițiată de Comisie prin scrisoarea de punere în întârziere adresată Italiei la 15 iulie 2021, care a fost urmată, la 15 iulie 2022, de o nouă scrisoare de punere în întârziere (după intrarea în vigoare a reglementării care face obiectul prezentei trimiteri) și de emiterea, la 14 iulie 2023, a unui aviz motivat.
- 16 Pe de altă parte, instanța de trimitere apreciază că prezenta cauză are un obiect parțial diferit de cel al cauzei C-548/22, pendinte în fața Curții, și consideră că este necesar să îi furnizeze acesteia din urmă elemente de fapt și de drept suplimentare în ceea ce privește statutul juridic al judecătorilor onorifici în Italia.
- Cu privire la calificarea judecătoarei onorifice drept „lucrătoare” în sensul dreptului Uniunii*
- 17 Având în vedere principiile elaborate de Curtea de Justiție, în special în Hotărârile UX și PG, instanța de trimitere apreciază că, în exercitarea funcțiilor de judecător onorific în cadrul tribunalului, judecătoarea onorifică a efectuat prestații reale și efective, care nu sunt de neglijat, ținând seama de productivitatea demonstrată în ceea ce privește deciziile și numărul de ședințe, precum și de natura și de structura indemnizațiilor prevăzute pentru judecătorii onorifici, care nu pot fi în niciun caz considerate o simplă rambursare a cheltuielilor, ci sunt strâns legate de prestațiile furnizate, inclusiv în ceea ce privește natura și cantitatea acestora.
- 18 În plus, judecătoarea onorifică și Ministero della Giustizia (Ministerul Justiției) s-au aflat, până în 13 decembrie 2022, într-un raport de muncă pe durată

determinată: mandatul a avut, inițial, o durată de trei ani și, ulterior, a continuat prin prelungiri cu o durată de patru ani, până la finalizarea procedurii de confirmare prevăzute la articolul 29 din Decretul legislativ nr. 116/2017. Rezultă, așadar, că și în speța în discuție încetarea raportului de muncă este „determinată de condiții obiective, cum ar fi împlinirea termenului, îndeplinirea unei sarcini determinate sau producerea unui eveniment determinat” (Hotărârea UX, punctul 131).

- 19 Pe baza elementelor evidențiate, instanța de trimitere apreciază că este corectă calificarea judecătorei onorifice drept „lucrătoare” în sensul articolului 7 din Directiva privind timpul de lucru și drept „lucrătoare pe durată determinată” în sensul acordului-cadru.
- 20 Din articolul 7 din Directiva privind timpul de lucru, care concretizează dreptul consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, decurge că dreptul de a beneficia de concediu plătit – cel puțin în perioada minimă de patru săptămâni pe an – poate fi invocat în mod direct de judecătoreia onorifică (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Keolis Agen, C-271/22-C-275/22, punctul 28).
- 21 Din clauza 4 alineatul (1) din acordul-cadru decurge interdicția privind tratamentul diferențiat în ceea ce privește condițiile de încadrare în muncă a judecătorei onorifice în raport cu lucrătorii pe durată nedeterminată aflați într-o situație comparabilă, cu excepția cazului în care tratamentul diferențiat este justificat de motive obiective.
- 22 Instanța de trimitere, la fel ca instanța de prim grad de jurisdicție, exclude însă existența unui „raport de muncă salariată” în sensul dreptului național, care oferă acces la o gamă mai largă și generalizată a formelor de protecție decât cele prevăzute de dreptul Uniunii (de exemplu, în ceea ce privește încetarea raportului de muncă) și care rămâne sub incidența reglementării naționale.

Aspecte privind remunerarea

- 23 Pe baza anumitor aspecte examinate de Curtea de Justiție în Hotărârea PG (punctele 42 și 53) în ceea ce privește comparabilitatea dintre judecătorii de pace și magistrații de drept comun și existența unor motive obiective de diferențiere, în special în legătură cu diferențele de calificare și de sarcini și cu modalitățile de acces la funcție, instanța de trimitere apreciază că judecătoreia onorifică nu poate fi asimilată, în vederea remunerării, unui magistrat de drept comun.

Concedii

- 24 Instanța de trimitere arată că părțile nu contestă că judecătoreia onorifică nu a ținut nicio ședință în perioada vacanței judecătorești din fiecare an (cuprinsă între 1 și 31 august), nici nu ar fi putut să o facă, dat fiind că activitatea obișnuită a tribunalului este suspendată în temeiul legii în această perioadă. Nu se contestă nici faptul că, până la confirmarea din 13 decembrie 2022, judecătoreia onorifică

nu a fost remunerată în perioada menționată. Această împrejurare este incompatibilă, în sine, cu dreptul la concediu recunoscut judecătorei onorifice în calitate de „lucrătoare”.

- 25 Întrucât cele două drepturi (dreptul la efectuarea concediului și dreptul la plata concediului) trebuie considerate indisociabile unul de celălalt, dreptul la plata remunerației în perioada concediului nu poate face obiectul unei excepții cu ocazia transunerii dreptului Uniunii în dreptul național. Astfel, articolul 7 din Directiva privind timpul de lucru nu figurează printre dispozițiile de la care această directivă permite excepții în mod expres. Dreptul la plata remunerației în perioada concediului, prevăzut de dreptul Uniunii, are, așadar, caracter obligatoriu. Întrucât reprezintă un principiu al dreptului social al Uniunii, acesta are o importanță deosebită și nu poate fi interpretat în mod restrictiv (de exemplu, Hotărârea din 22 aprilie 2010, Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols, C-486/08, EU:C:2010:215, și Hotărârea din 20 iulie 2016, Maschek, C-341/15, EU:C:2016:576).
- 26 Instanța de trimitere face referire la jurisprudența Curții, în special la Hotărârea PG (punctele 53 și 54), în care Curtea a examinat dreptul la concediu al judecătorilor de pace inclusiv în cadrul „condițiilor de încadrare în muncă”, în legătură cu diferența de tratament în raport cu magistrații de drept comun, apreciind în esență că modalitățile diferite în ceea ce privește recrutarea, calificările necesare și sarcinile nu sunt elemente de natură să justifice de asemenea o diferență de tratament pe planul concediilor plătite.
- 27 Instanța de trimitere apreciază că nu există o necesitate reală pentru a diferenția cuantificarea concediilor între magistrații de drept comun și magistrații onorifici, ci este rezonabil ca această cuantificare să coincidă, pentru ambele categorii, cu numărul de zile în care activitatea obișnuită a instanțelor este suspendată. Pe de altă parte, instanța de trimitere observă că, într-o asemenea perspectivă, Decretul legislativ nr. 116/2017 a prevăzut că magistrații onorifici nu își desfășoară activitatea în perioada vacanței judecătorești, cu excepția cazului în care răspund unor cerințe specifice în interesul serviciului (articolul 24), deși primesc, din momentul așa-numitei definitivări (articolul 29), remunerația prevăzută și pentru perioada menționată.
- 28 Instanța de trimitere arată de asemenea că, înainte de intrarea în vigoare a articolului 29 din Decretul legislativ nr. 116/2017 și de depunerea cererii de confirmare până la vârsta de 70 de ani, care implică renunțarea la orice drept dobândit anterior, judecătoreia onorifică, în calitate de „lucrătoare” și de „lucrătoare pe durată determinată”, ar fi avut dreptul la admiterea în parte a cererii sale. În special, în partea referitoare la plata remunerației în perioada 1-31 august a fiecărui an, în care a beneficiat efectiv de repausul anual. Instanța de trimitere subliniază, în vederea aprecierii Curții, că cererea care ar putea fi admisă nu privește „indemnizația pentru concediul neefectuat”, care nu poate fi compensat în bani până la încetarea raportului de muncă, ci plata concediului în mod indiscutabil efectuat în perioada vacanței judecătorești (în limitele prescripției).

Protecția de securitate socială

- 29 Prin hotărârea atacată a fost respinsă cererea judecătorei onorifice cu privire la constatarea dreptului la protecție de securitate socială, cu obligarea ministerului la plata contribuțiilor de securitate socială la organismele competente și la repararea prejudiciului rezultat din neplata contribuțiilor, pentru motivul că acest drept ar presupune constatarea instituirii unui raport de funcție publică cu ministerul, ceea ce nu s-ar fi fost solicitat în speță.
- 30 Referindu-se la Hotărârea PG, instanța de trimitere amintește că clauza 4 din acordul-cadru 1) face inadmisibilă „excluderea oricărui drept de concediu, precum și a oricărei forme de protecție socială și de asigurări sociale în privința judecătorilor de pace” (punctul 53) și 2) se opune unei reglementări naționale care nu prevede pentru judecătorii de pace care pot fi calificați drept lucrători pe durată determinată niciun drept de a beneficia de un sistem de securitate socială care depinde de raportul de muncă, cum este cel prevăzut pentru magistrații de drept comun, în cazul în care un asemenea judecător se află într-o situație comparabilă cu cea a unui magistrat de drept comun (punctul 54).
- 31 Așadar, întrucât clauza 4 alineatul (1) din acordul-cadru este necondiționată și suficient de precisă pentru a putea fi invocată de un particular în fața unei instanțe naționale (Hotărârea Impact, punctul 2 din dispozitiv), instanța națională are obligația de a pune capăt tratamentului discriminatoriu, chiar și după ce a înlăturat aplicarea reglementării interne, atunci când se impune acest lucru.
- 32 Totuși, instanța de trimitere arată că judecătoreea onorifică a beneficiat de protecție de securitate socială din partea Cassa Forense (Casa Avocaților) și în ceea ce privește activitatea desfășurată în calitate de judecător onorific: această formă de protecție de securitate socială este obligatorie și decurge din înscrierea judecătorei onorifice în tabloul avocaților.
- 33 Înscrierea în tabloul avocaților și, prin urmare, afilierea la sistemul de securitate socială administrat de Cassa Forense (Casa Avocaților) depind de o alegere a judecătorei onorifice în scopul de a putea continua să exercite activitatea de avocat, în paralel cu activitatea de magistrat onorific. Această posibilitate este exclusă în totalitate pentru magistrații de drept comun.
- 34 Așadar, dat fiind că judecătoreea onorifică a beneficiat și va beneficia de o formă de protecție de securitate socială în raport cu activitatea de magistrat onorific, instanța de trimitere apreciază că diferența dintre condițiile acestei protecții și cea prevăzută pentru magistrații de drept comun trebuie considerată justificată, având în vedere faptul că judecătorii onorifici care aleg să rămână înscriși în tabloul avocaților și, prin urmare, să își mențină afilierea la Cassa Forense (Casa Avocaților) pot continua să exercite profesia de avocat, spre deosebire de magistrații de drept comun.

Cu privire la prima întrebare: îndoielile cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii, în special cu clauza 4 din Acordul-cadru privind munca pe durată determinată, a privării de plata concediului pentru perioada anterioară confirmării

- 35 Potrivit instanței de trimitere, articolul 29 alineatul 5 din Decretul legislativ nr. 116/2017 a determinat în esență privirea *ex lege* a judecătorei onorifice de drepturile care îi revin, ca urmare a cererii de continuare a exercitării funcțiilor de magistrat onorific pe care aceasta le-a exercitat începând cu anul 2001. Astfel, în cazul în care judecătoreia onorifică nu ar fi solicitat confirmarea, mandatul său pe durată determinată nu ar mai fi putut fi prelungit, iar pentru perioada redusă pe durată determinată rămasă, aceasta nu ar fi beneficiat nici de garanțiile prevăzute în ceea ce privește asimilarea cu un lucrător pe durată nedeterminată. Așadar, pentru a avea acces la garanțiile viitoare, judecătoreia onorifică a trebuit să renunțe la cele anterioare. Prin urmare, se solicită Curții să se pronunțe cu privire la compatibilitatea privării de drepturile irevocabile menționate în schimbul recunoașterii acestor drepturi pentru viitor.
- 36 Deși este adevărat că prin intervenția legislativă menționată mai sus lucrătoreia a obținut, pe lângă garanțiile pentru viitor, și definitivarea. Cu toate acestea și spre deosebire de situațiile de fapt examinate în Hotărârile Mascolo și Rossato, reglementarea în litigiu în prezenta cauză exclude în totalitate, din momentul angajării sale pe durată nedeterminată, drepturile dobândite în cursul fiecărui contract pe durată determinată, în special dreptul la plata concediului efectuat de un lucrător pe durată determinată în cursul serviciului prestat.
- 37 În sfârșit, privarea *ex lege* de dreptul la acțiune pentru obținerea protecției garantate de clauza 4 din acordul-cadru și de articolul 7 din Directiva privind timpul de lucru, începând cu momentul angajării pe durată nedeterminată, lasă loc unor îndoieli și cu privire la dreptul la o cale de atac efectivă în vederea protejării drepturilor garantate de dreptul Uniunii, prevăzut la articolul 47 din cartă. Pe de altă parte, instanța de trimitere observă că articolul 29 din Decretul legislativ nr. 116/2017 a intrat în vigoare în cursul judecării cauzei, după pronunțarea Hotărârii PG de către Curtea de Justiție, în lumina căreia judecătoreia onorifică ar fi avut perspective concrete de admitere în parte a cererii formulate în apel.
- 38 Intervenția legislativă în discuție ar putea fi înțeleasă ca o modificare legislativă cu efecte retroactive, de natură să determine soluția dată într-o cauză pendinte în care statul este parte [prin Ministero della Giustizia (Ministerul Justiției)] într-un sens favorabil acestuia din urmă (cererea formulată de judecătoreia onorifică pentru perioada anterioară definitivării nu ar mai putea fi valorificată). În acest caz, ar apărea îndoieli cu privire la compatibilitatea acestei măsuri (și anume privarea de drepturile dobândite anterior), care nu este justificată de alte obiective decât limitarea cheltuielilor publice, cu principiile unui proces echitabil. Aceasta și în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la articolul 6 din CEDO și la incompatibilitatea cu acest articol a unei legislații retroactive care influențează soluționarea unui litigiu în care statul este parte, în

lipsa altor motive imperative de interes general în afara unor cerințe care țin de finanțele publice (a se vedea Hotărârea Curții EDO din 24 iunie 2014, Azienda Agricola Silverfunghi S.a.s. și alții împotriva Italiei, cererea nr. 48357/07 și altele). Astfel, articolul 47 din cartă, ca și articolul 6 din CEDO, protejează dreptul la un proces echitabil și la egalitatea armelor și poate fi interpretat și în lumina acestuia din urmă, dat fiind că, potrivit articolului 52 din cartă, în măsura în care aceasta conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin CEDO, înțelesul și întinderea lor sunt (cel puțin) aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată.

Cu privire la a doua întrebare: în ceea ce privește procedura de definitivare ca măsură de sancționare a prelungirii abuzive a raporturilor de muncă pe durată determinată

- 39 Instanța de trimitere are îndoieli și cu privire la capacitatea procedurii de definitivare de a îndeplini obligațiile statului membru prevăzute de clauza 5 din acordul-cadru. Instanța de trimitere arată că judecătoria onorifică și-a exercitat funcțiile timp de peste 21 de ani, prin prelungirea unui mandat pe durată determinată. În Hotărârea PG (în cadrul căreia nu a fost examinată procedura de confirmare prevăzută la articolul 29 din Decretul legislativ nr. 116/2017) s-a afirmat că „[c]lauza 5 alineatul (1) din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, care figurează în anexa la Directiva 1999/70, trebuie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia un raport de muncă pe durată determinată poate face obiectul a cel mult trei reînnoiri succesive, de patru ani fiecare, pentru o durată totală care nu depășește 16 ani, și care nu prevede posibilitatea de a sancționa în mod efectiv și disuasiv reînnoirea abuzivă a unor raporturi de muncă”.
- 40 Procedura de definitivare în discuție este propusă drept măsură de remediere ca răspuns la solicitările Comisiei Europene, inclusiv în urma Hotărârii UX. În cazul în care ar fi conformă cu criteriile indicate de Curtea de Justiție în scopul asigurării conformității cu acordul-cadru, această procedură ar constitui, așadar, o „măsură efectivă destinată evitării și, după caz, sancționării unei utilizări abuzive a contractelor pe durată determinată succesive” (Hotărârea din 7 martie 2018, Santoro, C-494/16, EU:C:2018:166, la care se face trimitere în Hotărârea PG).
- 41 În ipoteza neconfirmării, este prevăzută plata unei indemnizații (în valoare brută de 2 500 de euro sau de 1 500 de euro, după caz, pentru fiecare an de serviciu efectuat). S-ar putea considera, așadar, că prelungirea abuzivă a raporturilor de muncă pe durată determinată este sancționată fie prin confirmarea până la vârsta de 70 de ani, fie prin primirea indemnizației.
- 42 Nepromovarea procedurii de evaluare și primirea indemnizației, la fel ca promovarea acesteia și confirmarea, implică însă renunțarea la orice drept dobândit în temeiul raportului de muncă cu titlu onorific anterior, inclusiv la dreptul la concediu plătit, abordat în cadrul primei întrebări.

43 Prin urmare, apar două îndoieli cu privire la procedura de evaluare prevăzută la articolul 29 alineatul 4 din Decretul legislativ nr. 116/2017:

1. Dacă procedura de evaluare, care se poate încheia cu confirmare sau cu neconfirmare, are un caracter suficient de cert, nealeatoriu și previzibil, în scopul transformării raportului, astfel încât să aibă valoare de sancțiune pentru prelungirea abuzivă a raporturilor de muncă pe durată determinată;

2. În ipoteza în care se consideră că procedura de evaluare are un caracter suficient de cert pentru că, în cazul neconfirmării, este totuși prevăzută plata unei indemnizații, dacă măsura în ansamblu poate fi considerată o sancțiune cu caracter suficient de efectiv și de disuasiv în raport cu abuzul în ceea ce privește raporturile de muncă pe durată determinată, ținând seama de faptul că aceasta implică renunțarea la orice drept dobândit anterior.

44 Instanța de trimitere cunoaște faptul că este sarcina sa să aprecieze dacă dispozițiile de drept intern citate constituie o măsură adecvată pentru prevenirea și, dacă este cazul, pentru sancționarea folosirii abuzive a contractelor sau a raporturilor de muncă pe durată determinată succesive; totuși, instanța de trimitere observă că Curtea, pronunțându-se asupra trimiterii preliminare, poate oferi, dacă este cazul, precizări destinate să orienteze instanța națională în aprecierea pe care aceasta o va efectua (Hotărârea Mascolo, punctele 82 și 83).